

Fastställande av taxa, avgifter och ersättning
från enskild för kommunens kostnader inom
socialnämndens verksamhetsområde

9

2023KS542

Sammanträdesdatum
2023-11-23

§ 382

Dnr 2023KS542

Taxa, avgifter och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige, i enlighet med socialnämndens förslag

Kommunfullmäktige fastställer *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* att gälla från och med 1 april 2024.

Kommunfullmäktige beslutar att undantag från måltidsavgift på särskilt boende för service och omvårdnad som framgår i *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde*, ska gälla retroaktivt från och med 1 januari 2022.

Kommunfullmäktige fastställer *Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024* att gälla från och med 1 april 2024. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att årligen räkna om avgifterna utifrån principerna i fastställd taxa.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Avgifter i samband med LSS-insatser för brukare som bor i Härryda kommun samt Avgifter inom handikappomsorgen för brukare från Härryda kommun som bor i annan kommun*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgift för samtalsbesök hos familjerådgivningen* beslutad 17 september 2018 § 147. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgift för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om taxor avseende avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde vid skilda tillfällen. Förändringar i föreskrifter och andra omständigheter som påverkar nuvarande taxebestämmelser har föranlett en översyn av taxor och avgifter för socialtjänstens insatser och tjänster. Taxedokumentet har fått en ny struktur som syftar till att öka läsbarheten och som i ett och samma dokument samlar alla insatser och tjänster för vilka avgift kan debiteras.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-11-23

Det tillkommer ny taxa avseende avgifter för tjänster inom hälso- och sjukvårdens område samt bostadsavgift för vissa bostadsinsatser. Taxan för samtalsbesök på familjerådgivningen är uppdelad och skiljer sig åt beloppsmässigt för individuellt samtal respektive parsamtal. Mindre förändringar på detaljnivå är gjorda vad gäller taxan för måltidsavgiften, förbrukningsvaror och den kommunala primärvården. Nya undantag från avgift är tillagda för vissa insatser och tjänster. Slutligen har några beräkningsgrunder tagits bort ur taxan. Taxedokumentet omfattar även insatser där ersättningar från enskild för kommunens kostnader kan uttas.

Avgifterna är omräknade i enlighet med den nya taxans principer. Till belopp sett har ökningen för måltider kunnat hållas nere tack vare nya taxeprinciper, trots kraftigt höjda livsmedelskostnader. Flera ändringar i taxebestämmelserna leder till att debiteringen av avgifter i en del enskilda fall blir mindre på totalen.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens beslut 25 oktober 2023 § 181
- Tjänsteskrivelse 29 augusti 2023
- Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde, 2 oktober 2023
- Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024, 2 oktober 2023
- Nu gällande taxa för avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter i samband med LSS-insatser
- Jämförelse av jämkningsavsnitt från taxebestämmelser till riktlinje
- Protokollsutdrag § 31 Pensionärsrådet 22 augusti 2023
- Protokollsutdrag § 24 Pensionärsrådet 8 juni 2023
- Protokollsutdrag § 33 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 23 augusti 2023
- Protokollsutdrag § 34 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 23 augusti 2023

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-10-25

§ 181

Dnr 2023SOCN176

Taxa, avgifter och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens område

Beslut

Socialnämndens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* att gälla från och med 1 april 2024.

Kommunfullmäktige beslutar att undantag från måltidsavgift på särskilt boende för service och omvårdnad som framgår i *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde*, ska gälla retroaktivt från och med 1 januari 2022.

Kommunfullmäktige fastställer *Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024* att gälla från och med 1 april 2024. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att årligen räkna om avgifterna utifrån principerna i fastställd taxa.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Avgifter i samband med LSS-insatser för brukare som bor i Härryda kommun samt Avgifter inom handikappomsorgen för brukare från Härryda kommun som bor i annan kommun*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgift för samtalsbesök hos familjerådgivningen* beslutad 17 september 2018 § 147. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgift för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Socialnämndens förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt socialnämndens förslag.

Socialnämndens beslut

Under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* uppdrar socialnämnden åt förvaltningen att hantera de eventuella återbetalningar av måltidsavgiften som det retroaktiva undantaget medger.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-10-25

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om taxor avseende avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde vid skilda tillfällen. Förändringar i föreskrifter och andra omständigheter som påverkar nuvarande taxebestämmelser har föranlett en översyn av taxor och avgifter för socialtjänstens insatser och tjänster. Taxedokumentet har fått en ny struktur som syftar till att öka läsbarheten och som i ett och samma dokument samlar alla insatser och tjänster för vilka avgift kan debiteras.

Det tillkommer ny taxa avseende avgifter för tjänster inom hälso- och sjukvårdens område samt bostadsavgift för vissa bostadsinsatser. Taxan för samtalsbesök på familjerådgivningen är uppdelad och skiljer sig åt beloppsmässigt för individuellt samtal respektive parsamtal. Mindre förändringar på detaljnivå är gjorda vad gäller taxan för måltidsavgiften, förbrukningsvaror och den kommunala primärvården. Nya undantag från avgift är tillagda för vissa insatser och tjänster. Slutligen har några beräkningsgrunder tagits bort ur taxan. Taxedokumentet omfattar även insatser där ersättningar från enskild för kommunens kostnader kan uttas.

Avgifterna är omräknade i enlighet med den nya taxans principer. Till belopp sett har ökningen för måltider kunnat hållas nere tack vare nya taxep principer, trots kraftigt höjda livsmedelskostnader. Flera ändringar i taxebestämmelserna leder till att debiteringen av avgifter i en del enskilda fall blir mindre på totalen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 29 augusti 2023
- Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde, 2 oktober 2023
- Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024, 2 oktober 2023
- Nu gällande taxa för avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter i samband med LSS-insatser
- Jämförelse av jämkningsavsnitt från taxebestämmelser till riktlinje
- Protokollsutdrag § 31 Pensionärsrådet 22 augusti 2023
- Protokollsutdrag § 24 Pensionärsrådet 8 juni 2023
- Protokollsutdrag § 33 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 23 augusti 2023
- Protokollsutdrag § 34 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 23 augusti 2023

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-10-25

Paragrafen är justerad

Signatur justerande			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

Socialnämnden

Datum
2023-08-29

Diarienummer
2023SOCN176 706

Taxa, avgifter och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens område

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* att gälla från och med 1 april 2024.

Kommunfullmäktige beslutar att undantag från måltidsavgift på särskilt boende för service och omvårdnad som framgår i *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde*, ska gälla retroaktivt från och med 1 januari 2022.

Kommunfullmäktige fastställer *Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024* att gälla från och med 1 april 2024. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att årligen räkna om avgifterna utifrån principerna i fastställd taxa.

Kommunfullmäktige upphäver *Taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver *Avgifter i samband med LSS-insatser för brukare som bor i Härryda kommun samt Avgifter inom handikappomsorgen för brukare från Härryda kommun som bor i annan kommun*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver taxa avseende *avgift för samtalsbesök hos familjerådgivningen* beslutad 17 september 2018 § 147. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Kommunfullmäktige upphäver taxa avseende *avgift för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning*. Taxan tillämpas dock till och med 31 mars 2024.

Socialnämndens förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt socialnämndens förslag.

Socialnämndens beslut

Under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* uppdrar socialnämnden åt förvaltningen att hantera de eventuella återbetalningar av måltidsavgiften som det retroaktiva undantaget medger.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat om taxor avseende avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde vid skilda tillfällen. Förändringar i föreskrifter och andra omständigheter som påverkar nuvarande taxebestämmelser har föranlett en översyn av taxor och avgifter för socialtjänstens insatser och tjänster. Taxedokumentet har fått en ny struktur som syftar till att öka läsbarheten och som i ett och samma dokument samlar alla insatser och tjänster för vilka avgift kan debiteras.

Det tillkommer ny taxa avseende avgifter för tjänster inom hälso- och sjukvårdens område samt bostadsavgift för vissa bostadsinsatser. Taxan för samtalsbesök på familjerådgivningen är uppdelad och skiljer sig åt beloppsmässigt för individuellt samtal respektive parsamtal. Mindre förändringar på detaljnivå är gjorda vad gäller taxan för måltidsavgiften, förbrukningsvaror och den kommunala primärvården. Nya undantag från avgift är tillagda för vissa insatser och tjänster. Slutligen har några beräkningsgrunder tagits bort ur taxan. Taxedokumentet omfattar även insatser där ersättningar från enskild för kommunens kostnader kan uttas.

Avgifterna är omräknade i enlighet med den nya taxans principer. Till belopp sett har ökningen för måltider kunnat hållas nere tack vare nya taxep principer, trots kraftigt höjda livsmedelskostnader. Flera ändringar i taxebestämmelserna leder till att debiteringen av avgifter i en del enskilda fall blir mindre på totalen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 29 augusti 2023
- Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde, 2 oktober 2023
- Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024, 2 oktober 2023
- Nu gällande taxa för avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter inom hemtjänst med mera
- Nu gällande avgifter i samband med LSS-insatser
- Jämförelse av jämkningsavsnitt från taxebestämmelser till riktlinje

- Protokollsutdrag § 31 Pensionärsrådet 2023-08-22
- Protokollsutdrag § 24 Pensionärsrådet 2023-06-08
- Protokollsutdrag § 33 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 2023-08-23
- Protokollsutdrag § 34 Rådet för tillgänglighet och delaktighet 2023-08-23

Ärendet

Kommunfullmäktige antog nuvarande taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten 27 februari 2020 § 30. Avgifter i samband med LSS-insatser antogs i beslut 24 april 2006 § 61 och 22 oktober 2007 § 159. Därutöver har kommunfullmäktige i separata ärenden beslutat om avgift för familjerådgivningen 17 september 2018 § 147 samt avgift för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning 3 mars 2022 § 18.

Förändringar i föreskrifter och andra omständigheter som påverkar nuvarande taxebestämmelser inom socialnämndens verksamhetsområde har föranlett en översyn av taxor och avgifter för socialtjänstens insatser och tjänster. Taxan har setts över både vad gäller konstruktion som struktur.

Taxedokumentets struktur har förändrats i syfte att öka läsbarheten och förståelsen av bestämmelserna. Alla insatser och tjänster för vilka avgift kan debiteras samlas i ett och samma dokument. Även ersättningar från enskild för kommunens kostnader har fått en plats i det nya taxedokumentet. Taxedokumentet ska ge en samlad bild över socialnämndens avgifter och ersättningar från enskild.

Taxans konstruktion bibehålls i stort sett som tidigare. Smärre förändringar har skett på detaljnivå. Fortsättningsvis kommer förändringarna att beskrivas för varje ny, ändrad eller borttagen insats, tjänst eller nyttighet under nedan rubriker. Insatser där den enskilde ska betala ersättning för kommunens kostnader, istället för avgift, beskrivs under egen rubrik.

Allmänt om taxor och avgifter

Taxebestämmelserna utgör principerna för beräkning av avgifterna för insatser, tjänster och andra nyttigheter som kommunen tillhandahåller sina invånare. Taxan fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunen får ta ut skäliga avgifter på grunder som kommunen bestämmer.

Självkostnadsprincipen gäller som en allmän regel för storleken på avgiften. Den innebär att högre avgift inte får tas ut än vad som motsvarar kommunens självkostnad.

Likställighetsprincipen ska beaktas, det vill säga att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

För tjänster och nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får avgift tas ut bara om det anges i speciallag, som till exempel socialtjänstlag (2001:453).

Allmänt om ersättning från enskild för kommunens kostnad

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför generellt sett inte kostnadsansvar för den enskilde. Kommunen får enbart ta ut ersättning av vuxna för uppehälle vid vård på behandlingshem. Ersättningens storlek fastställs av regeringen.

För andra stöd- och hjälpinsatser, som inte är av behandlingskaraktär, får kommunen ta ut skälig ersättning.

För vissa insatser som ges till barn och ungdom, upp till 18 år, får kommunen ta ut ersättning från vårdnadshavare enligt bestämda regler och belopp, fastställda av regeringen.

Lagstöd för uttag av avgifter och ersättningar

Kommunen får ta ut avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde med stöd av

- 8 kap. 1, 2 §§ socialtjänstlag (2001:453),
- 18-20 §§ lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
- 17 kap 1 § hälso- och sjukvårdslag (2017:30),
- 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725)
- 18 kap. 2 § st. 2 ärvdabalken (1958:637)
- 5 kap. 2 § st. 2 begravningslag (1990:1144)
- 2 kap. 8 § lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Utöver att avgifters storlek ska vara skäliga och inte överstiga kommunens självkostnad finns för vissa avgifter ett lagstadgat högkostnadsskydd som begränsar det totala belopp den enskilde faktiskt ska betala, oavsett avgiftens storlek. Det finns ytterligare en begränsning som gäller de avgifter som omfattas av högkostnadsskyddet och det är den enskildes avgiftsutrymme. Avgiftsutrymmet beräknas individuellt utifrån inkomst och med avdrag för bostadskostnad och normala levnadskostnader¹ och i det yttersta fallet där det inte finns något avgiftsutrymme debiteras ingen avgift alls för de service och omvårdnadsinsatser den enskilde beviljats.

Nya insatser eller tjänster med nytillkomna avgifter

Hälso- och sjukvårdslagen omfattar utöver sedvanlig hälso- och sjukvård även omhändertagande av avlidna. I samband med att en person avlider ska kommunen tillhandahålla förvaringsplats (bårhus) i väntan på kistläggning

---

¹ Normala levnadskostnader motsvaras av ett lagstadgat schablonbelopp (minimibelopp).

och i vissa fall transport av avliden. Avgift får uttas med stöd av 17 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen.

Kommunen har inget eget bårhus utan har enligt sjukvårdsavtalet med Västra Götalandsregionen (VGR) möjlighet att nyttja bårhusen på Sahlgrenska eller Östra sjukhuset. VGR debiterar kommunen per nyttjad plats och kommunen har möjlighet att i sin tur debitera dödsboet. Taxan för avgiften föreslås utgöra samma belopp som kommunen betalar till VGR², det vill säga kommunens självkostnad.

I vissa fall ankommer det på kommunen att arrangera transport av avliden till bårhus. Kommunen har inga egna bilar eller personal för ändamålet och har därför avtal med transportör. Även för denna tjänst har kommunen möjlighet att debitera dödsboet. Taxan för avgiften föreslås utgöra samma belopp som kommunen betalar till transportören³, det vill säga kommunens självkostnad. Då närstående till en avliden själva kontakter en begravningsbyrå för transport och omhändertagande debiteras dödsboet direkt av begravningsbyrån.

Den som blir beviljad bostadsinsatser, både på kort och på lång sikt, och där insatsen av olika skäl blir verkställda i extern regi, exempelvis vid psykisk ohälsa eller boende på internat, kan i vissa fall inte teckna hyreskontrakt med hyra även fast insatsen är att betrakta som en bostadsinsats. Förslagsvis ska skälig avgift utgå även för dessa boendeinsatser. Taxan för dessa avgifter föreslås utgöras av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p. 2 SoL. Detta gäller oavsett bostadsinsatsen beslutats med stöd av SoL eller LSS. Ett flertal undantag från bostadsavgift uppställs i taxebestämmelserna som främst avser att undanta den som betalar för en annan bostad och i syfte att efterkomma vissa begränsningar som föreskrivs i lag.

Befintliga insatser och tjänster med reviderade beräkningsgrunder

Familjerådgivningens taxa motsvaras av ett fastställt belopp om 300 kronor per samtalsbesök enligt nuvarande taxebeslut. Taxan föreslås även fortsättningsvis bestå av ett fastställt belopp men att beloppet 300 kronor ska debiteras par som gemensamt besöker familjerådgivningen och 150 kronor för den som individuellt besöker familjerådgivningen för ett samtal. Dessutom föreslås att första samtalsbesöket ska vara avgiftsfritt. Undantag från avgift medges den som lever i ekonomisk utsatthet. Förändringen är ett led i att främja tillgången till insatser i förebyggande syften.

Måltidsavgifterna på särskilt boende för service och omvårdnad baserar sig delvis på Konsumentverkets beräknade referensvärden för livsmedelskostnaderna. I nuvarande taxa har använts referensvärden beräknade för åldersgruppen 75 år och äldre, närmare bestämt medelvärdet för de specifika kostnaderna för gruppen kvinnor respektive män.

---

² År 2023 debiteras kommunen 2 449 kronor första månaden, därefter 2 449 kr/14-dagar.

³ År 2023 debiteras kommunen mellan 1 696 kronor och 2 375 kronor per transport beroende på tid på dygnet och dag som den avlidne hämtas.

Konsumentverket beräknar inte längre livsmedelskostnaden för denna åldersgrupp vilket gör att en annan grupp får utgöra referens. Förslaget är att använda livsmedelskostnaden enbart från gruppen kvinnor i åldern 61-74 år eftersom den kostnaden är lägre än i gruppen män i samma ålder, och därmed även lägre vid en summering av båda grupperna delat på två. Genom att välja gruppen kvinnor, som äter mindre och därför beräknas ha lägre livsmedelskostnad, kompenseras i någon mån för de uteblivna referensvärdena för den äldre åldersgruppen, vars livsmedelskostnad i medelvärdet låg något lägre än medelvärdet i gruppen 61-74 år.

Ett undantag från måltidsavgift föreslås för den som inte kan äta eller dricka vanlig mat och dryck. Undantaget ska gälla den som på grund av varaktig sjukdomsdiagnos eller annat medicinskt tillstånd (exempelvis funktionsnedsättning) är fullnutrierad genom läkemedelsförskriften nutrition (TPN) eller läkemedelsnära produkt i form av sondnäring och som själv betalar sin nutrition respektive näring till sjukvårdsregionen. Kommunens måltidsavgift bör inte debiteras den som bor permanent alternativt tillfälligt vistas på särskilt boende för service och omvårdnad och inte kan äta eller dricka mat och dryck som tillhandahålls på boendet.

Måltidsavgiften på bostad med särskild service, LSS, har följt Konsumentverkets referensvärden för livsmedelskostnad och har debiterats för alla med biståndsbeslut där verkställigheten har varit på ett gruppboende. Taxan föreslås att fortsatt utgå från Konsumentverkets referensvärden men baserat enbart på gruppen kvinnor i åldersgruppen 31-60 år mot bakgrund av den lägre kostnaden jämfört med medelvärdet av gruppen kvinnor och män. En förändring kommer att införas för den enskilde som är bosatt på en gruppboende. Förändringen innebär att denne kan välja att teckna måltidsabonnemang i form av helpension, och då debiteras avgift enligt taxan, eller att på egen hand hantera mathållningen.

Förbrukningsvaror (toalettpapper, tvätt- och städmaterial etc.) tillhandahålls den enskilde med biståndsbeslut på särskilda boenden. Avgiften har tidigare enbart debiterats den som bor permanent på särskilt boende men föreslås debiteras även den som vistas på korttidsboende eftersom kommunen tillhandahåller förbrukningsvarorna där också och därmed har likställighetsprincipen beaktats. Taxan i sig är som tidigare baserad på Konsumentverkets referensvärden.

Taxan för kommunal primärvårdsavgift (f.d. kommunal hälso- och sjukvård) debiteras hel månad i nuvarande taxa, förutom ett mindre undantag gällande dagar över månadsskiftet. Debiteringen utifrån hel månad innebär att avgiften för en månad debiteras oavsett hur många dagar i månaden den enskilde haft insatser. Förslaget är att taxan för avgifterna ska beräknas per dag, precis som den gör för omvårdnadsavgifterna inom hemtjänsten. Förändringen baserar sig på att den enskilde enbart ska debiteras för de dagar denne har varit inskriven i hälso- och sjukvården och haft insatser.

Ett undantag från kommunal primärvårdsavgift föreslås för de personer som tillhör personkretsen i LSS och som med ett biståndsbeslut bor i bostad med särskild service (gruppboende alternativt serviceboende). Dessa personer har ofta kontakt med regionens primärvård alternativt specialistvård för sina ibland komplexa, hälso- och sjukvårdsärenden och får där den hjälp de behöver. Kommunens primärvård behöver sällan utföra direkta insatser för dessa personer utan oftast är det boendepersonalen som nyttjar kommunens sjuksköterskor vid råd och inhämtande av information. Den enskilde bör då inte debiteras denna avgift. Även fortsättningsvis kommer de boende att vara inskrivna i den kommunala primärvården och erbjudas den hjälp de eventuellt behöver.

Borttagna beräkningsgrunder

Avgiften för kost och logi för den som bor på internat på grund av skolgång är borttagen i sin nuvarande form i taxebestämmelserna. Avgiften beräknas i stället utifrån de nya föreslagna taxebestämmelserna för måltidsavgift i LSS-boende och bostadsavgift i extern regi.

Taxan för avgift för vuxen med LSS-beslut boende i annan kommun, vilken i nuvarande taxa är 10 % av prisbasbeloppet, är borttagen. Avgiften beräknas i stället utifrån de nya föreslagna taxebestämmelserna för måltidsavgift i LSS-boende och bostadsavgift i extern regi.

Avsnittet om jämkning av måltidsavgiften i särskilt boende i nuvarande taxa utgår ur taxebestämmelserna men skrivs in i styrdokumentet *Riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymme*. Skälet är att det krävs en beräkning för att komma fram till vilket belopp som ska medges i jämkning, vilket gör att bestämmelsen hör hemma i nämnda dokument i stället för i taxedokumentet.

Avsnittet om jämkning av hyran i nuvarande taxa utgår ur taxebestämmelserna men skrivs också in i modifierad form i styrdokumentet *Riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymme*. Avsikten med bestämmelsen är att den enskilde ska kunna behålla ordinarie bostad en viss tid efter flytt till särskild boendeform. Men även i det här fallet beräknas beloppet som ska jämkas vilket gör att bestämmelsen mer hör hemma i nämnda riktlinje än i taxedokumentet. Förutom att flytta bestämmelsen kommer den att modifieras så att den stämmer överens med Socialstyrelsens informerade beräkningssätt. I praktiken innebär det att den enskilde får förbehålla sig medel för dubbla bostadskostnader, under vissa kriterier, istället för som i nuvarande taxebestämmelse få en nedsättning av hyran på det särskilda boendet.

Ersättning från enskild för kommunens kostnader

Lagstiftaren gör skillnad på avgifter för insatser och tjänster och ersättning från enskild för kommunens kostnader, som visar sig på flera sätt. En viktig skillnad är att ersättningen för kommunens kostnad helt eller delvis kan

efterges av Socialnämnden enligt 9 kap. 4 § SoL. En annan skillnad är att regeringen bestämmer ersättningens storlek i två fall och det innebär att dessa inte är föremål för kommunfullmäktiges beslut.

Stöd och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inget kostnadsansvar för den enskilde, förutom i det fall en vuxen person får vård eller behandling på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel. I detta fall får kommunen ta ut ersättning för uppehälle men storleken på den ersättningen bestäms av regeringen.

Likadant förhåller det sig med ersättningen som kommunen kan ta ut från föräldrar vars barn bor och vårdas i ett annat hem än det egna. Ersättningen beräknas med stöd av underhållsbidragsreglerna och det är ytterst lagstiftaren som bestämmer storleken på ersättningen.

En ny taxebestämmelse föreslås avseende avgift för boendeinsats utan vård eller behandlingskaraktär och som är avsedd att gälla för enskilda som tillfälligt, avser inte "tak över huvud", har behov av boende. Det kan gälla personer med någon form av missbruk samt för personer utsatta för våld i nära relation. Taxan föreslås utgöras av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p 2 SoL.

Ny bestämmelse om avvikelse från beslutad taxa

I syfte att ta höjd för att det i vissa enskilda fall kan vara oskäligt att den enskilde ska betala avgift för en insats eller tjänst som enligt taxebestämmelserna ska debiteras föreslås en bestämmelse om avvikelse från beslutad taxa. Med vissa enskilda fall avses de där det uppstått situationer utöver det som varit möjliga att förutse. Det ska inte gälla i det fall där det i taxebestämmelserna redan finns inskrivna undantag från avgift eller reduceringar av avgift. Inte heller avses fall där beräkningar av avgiftsutrymme med tillhörande ansökningar om tillägg eller jämkningar kan bli aktuella.

Ekonomiska konsekvenser

Taxans principer för flertalet av avgifterna är inte ändrade jämfört med nuvarande taxebestämmelser, vilket innebär att det enbart sker en indexuppräknings för dessa avgifter.

Livsmedelskostnaderna har stigit kraftigt men för att i någon mån kompensera den enskilde för ökningen av måltidsavgifterna föreslås ändring av referensgrupp, till en med lägre beräknad livsmedelskostnad än den som används i nuvarande taxa. Förutom den generella kostnadsökningen sker en större förändring av kostnaden för de som bor på LSS-gruppboende från 1965 kronor per månad till 3040 kronor, det vill säga en ökning med 1075 kronor. Till stor del beror förändringen på tidigare års utebliven uppräknings av det gamla beloppet, vilket nu föreslås rättas till. Beloppet 3040 kronor är baserat på Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnad per månad för

kvinnor 31-60 år. Som nämnts tidigare sker i samband härmed en förändring i verksamheten som innebär att den enskilde framöver får välja om den vill teckna måltidsabonnemang helpension eller själv sköta sin mathållning.

Föreslagen förändring av taxebestämmelser avseende avgifterna för insatserna familjerådgivning och kommunal primärvård kommer den enskilde tillgodo men förväntas inte medföra någon större intäktsminskning för kommunen.

De nytillkomna avgifterna förväntas inte generera några stora intäkter för kommunen eftersom avgiften i några fall motsvaras av kostnad som faktureras kommunen. I andra fall antingen ersätter den nya avgiften nuvarande taxebestämmelse eller avser den en insats eller tjänst som den enskilde sällan betalar avgift för till kommunen utan oftast till leverantören.

Samråd

Pensionärsrådet och rådet för tillgänglighet och delaktighet har fått information om taxekonstruktionen och avgiftsberäkningen vid två separata tillfällen samt information om de största förändringarna i förslaget till nya taxor och avgifter. Råden har getts möjlighet att inkomma med synpunkter varvid en inkommen synpunkt, vad gäller läsbarheten i taxedokumentet, har särskilt beaktas genom att strukturen är omarbetad för att öka tydligheten och förståelsen för grunderna i taxan och beräkningssätten för avgifterna. Pensionärsrådet ställer sig positiva till det nya revideringsförslaget.

Beredning av ärendet i socialnämnden och kommunstyrelsen

Socialnämnden bereder detta ärende till kommunfullmäktige eftersom det ligger inom nämndens verksamhetsområde. Kommunstyrelsen har dock ett beredningsansvar för ärenden till kommunfullmäktige och ska ges tillfälle att yttra sig i ärenden som beretts av annan nämnd.

Malin Johansson
Sektorschef

Elin Hjalmarsson
Utvecklingschef

Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde

Fastställd av kommunfullmäktige 2023-XX-XX § XXX

Innehåll

Allmänt om taxor och avgifter	4
Allmänt om ersättning från enskild för kommunens kostnad	4
Rätten att ta ut avgift	4
Beräkning av den enskildes avgift och kostnad	5
Taxans beräkningsgrunder och omräkningsprinciper.....	5
Insatser och tjänster	6
Famijlerådgivning.....	6
Hemtjänst i ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende (5:5 SoL)	6
Omvårdnadsinsatser	6
Serviceinsatser	7
Ledsagning.....	7
Avlösning av närståendevårdare i hemmet	7
Trygghetsinsats	7
Service- och omvårdnadsinsatser i särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)	7
Stöd och omsorgsinsatser i bostad med särskild service (5:7 SoL)	8
Förbrukningsvaror	8
Dagverksamhet	9
Boendestöd.....	9
Insatser LSS	9
Bostad och boende	9
Fritidsverksamhet.....	9
Kulturella aktiviteter	9
Måltider	10
Måltider på boenden SoL.....	10
Måltider på dagverksamhet SoL	11
Måltidsleverans SoL	12
Måltider på boenden LSS	12
Måltid (lunch) på daglig verksamhet LSS	13
Måltider vid korttidsvistelser utanför hemmet LSS.....	13
Bostad och boende	14
Kommunal primärvård (hälso- och sjukvård)	15
Transport av avliden till bårhus	15
Förvaring av avliden på bårhus.....	15
Provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning	16

Bestämmelse om avvikelse från beslutad taxa	16
Ersättnings beräkningsgrunder och insatser	16
Uppehälle vid insats av behandlingskaraktär i hem för vård eller boende eller i familjehem	16
Boendeinsats utan vård- eller behandlingsinsats.....	17
Barns vård i ett annat hem än det egna, SoL.....	17
Barns vård i ett annat hem än det egna, LSS	17
Vem betalar avgift och vilka avgifter.....	18
Överklagan av taxan, avgifterna och den enskildes kostnad.....	18
Lagtext 2023-09-27	19

Allmänt om taxor och avgifter

Taxebestämmelserna utgör principerna för beräkning av avgifterna för insatser, tjänster och andra nyttigheter som kommunen tillhandahåller sina invånare. Taxan fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunen får ta ut skäliga avgifter på grunder som kommunen bestämmer.

Självkostnadsprincipen gäller som en allmän regel för storleken på avgiften. Den innebär att högre avgift inte får tas ut än vad som motsvarar kommunens kostnad.

Likställighetsprincipen ska beaktas, det vill säga att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

För tjänster och nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får avgift tas ut bara om det anges i speciallag, som till exempel socialtjänstlag (2001:453).

Allmänt om ersättning från enskild för kommunens kostnad

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför generellt sett inte kostnadsansvar för den enskilde, det vill säga, kommunen får inte ta ut ersättning för sådana insatser. Förutom vad gäller ersättning av vuxna för uppehälle vid vård på behandlingshem. Ersättningens storlek fastställs av regeringen.

För andra stöd- och hjälpinsatser, som inte är av behandlingskaraktär, får kommunen ta ut skälig ersättning.

För vissa insatser som ges till barn och ungdom, upp till 18 år, får kommunen ta ut ersättning från vårdnadshavare enligt bestämda regler och belopp, fastställda av regeringen.

I dessa taxebestämmelser benämns denna ersättning som *den enskildes kostnad*.

Rätten att ta ut avgift

Denna taxas avgifter tas ut med stöd av

- 8 kap. 1, 2 §§ socialtjänstlag (2001:453), SoL
- 18-20 §§ lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- 17 kap 1 § hälso- och sjukvårdslag (2017:30), HSL
- 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL
- 18 kap. 2 § st. 2 ärvdabalken (1958:637), ÄB
- 5 kap 2 § st. 2 begravningslag (1990:1144)

Lagtexten återfinns sist i detta dokument.

I dokumentet *Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde* finns avgifterna omräknade till belopp i kronor. Avgifterna omräknas årligen efter principerna i taxan och beslutas av socialnämnden.

Beräkning av den enskildes avgift och kostnad

I kommunfullmäktiges antagna styrdokument *Riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymme* finns närmare bestämmelser om hur den enskildes avgiftsutrymme ska beräknas.

För beräkning av den enskildes avgifter tillämpas

- 8 kap. 3-9 §§ SoL,
- 19 § LSS,
- 6 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
- 17 kap. 8 § HSL

För beräkning av den enskildes kostnad till kommunen tillämpas

- 6 kap. 1-4 §§ socialtjänstförordning (2001:937), SoF
- 5 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Taxans beräkningsgrunder och omräkningsprinciper

Härryda kommun använder sig av olika beräkningsgrunder beroende på vilken insats eller tjänst det är fråga om, exempelvis är hemtjänstinsatserna beräknade utifrån självkostnaden och livsmedelskostnaderna är baserade på referensvärden från Konsumentverket.

Generellt sett avrundas avgifterna neråt till närmaste krona efter beräkning utifrån taxans principer. Flertalet avgifter uppges i belopp per månad. För de flesta avgifter gäller att de uttas från dagen för utförandet av första insatsen till och med sista dag för insatsens utförande. I det fall insatsen eller tjänsten påbörjas eller avslutas mitt under pågående månad uttas avgift beräknad per dag med 1/30 av månadsavgiften.

Härryda kommuns självkostnad per timma inom hemtjänsten bestäms till den årliga framräknade prestationsersättningen som utgår till hemtjänstutförarna i egen regi. Omräkning av beloppet sker årligen gentemot förändring i omsorgsprisindex (OPI).

Vid årlig omräkning av avgiften för förbrukningsvaror och livsmedelskostnad används Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad för de grupper som valts ut och som framgår under respektive måltidsrubrik.

Avgiften för kommunal primärvård omräknas årligen och följer senast fastställda belopp, som omräknas utifrån landstingsprisindex (LPIK) av Samverkansnämnden, Västra Sjukvårdsregionen.

Avgiften för insatser som, direkt eller indirekt, följer prisbasbeloppet omräknas vid förändringar som påkallas enligt lag. Högkostnadsskyddets belopp följer förändringar i prisbasbeloppet och utgör avgift i vissa insatser.

Insatser och tjänster

Familjerådgivning

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Avgiften bestäms till ett belopp per samtalsbesök med undantag för första besöket som ska vara avgiftsfritt.

- 150 kr för individuellt samtalsbesök
- 300 kr för par i gemensamt samtalsbesök

Undantag från avgift medges den som lever i ekonomisk utsatthet, exempelvis

- uppbär försörjningsstöd
- genomgår skuldsanering
- genomgår löneutmätning

Hemtjänst i ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende (5:5 SoL)

Hemtjänstinsatser delas upp i omvårdnadsinsatser, serviceinsatser, ledsagning, avlösning av närståendevårdare samt trygghetsinsats. Omvårdnads- och serviceinsatserna är åsatta schablontider och frekvens, vilka tillsammans med självkostnaden/timma utgör grund för beräkning av avgifterna. Avgiften för oregelbunden ledsagning, oregelbunden avlösning av närståendevårdare samt trygghetsinsats baserar sig på självkostnad/timma.

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Omvårdnadsinsatser

Nivå 1 omfattar ett insatstillfälle/vecka och avgiftsberäknas med 1,25 timmar/månad.

Nivå 2 omfattar två till sex insatstillfällen/vecka och avgiftsberäknas med 3,0 timmar/månad.

Nivå 3 omfattar sju eller fler insatstillfällen/vecka och avgiftsberäknas med 5,5 timmar/månad.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus eller beslutad korttidsplats
- reduktion sker med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvarodag, ankomstdagen som närvarodag.

Serviceinsatser

Avgiften beräknas med självkostnad/timma med grund i insatsens schablontid och frekvens. Avgiften beräknas till en genomsnittlig månadskostnad.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus eller korttidsplats
- reduceringen beräknas utifrån utebliven insats
- sammanboende makar, sambor, registrerade partners betalar var och en $\frac{3}{4}$ av månadsavgiften i det fall båda har samma typ av serviceinsats

Ledsagning

Regelbunden ledsagning räknas in i omvårdnadsinsatserna utifrån tid och frekvens. Avgiften uttas i enlighet med nivå-systemet.

Oregelbunden ledsagning. Avgiften beräknas med grund i självkostnad/timma men uttas per påbörjad halvtimme.

Avlösning av närståendevårdare i hemmet

Regelbunden avlösning räknas in i omvårdnadsinsatserna utifrån tid och frekvens. Avgiften uttas i enlighet med nivå-systemet.

Oregelbunden avlösning. Avgiften beräknas med grund i självkostnad/timma men uttas per påbörjad halvtimme. Högsta avgift är två timmar/månad.

Trygghetsinsats

Trygghetstelefon

Avgiften för insatsen trygghetstelefon utgör $\frac{1}{2}$ självkostnadstimma per månad. Avgiftsfri installation av utrustning och avgiftsfria larmuttryckningar.

Avgiften för utbyte av trygghetstelefon och larmknapp vid vårdslös hantering av utrustningen utgörs av kommunens självkostnad, vilket är samma belopp som leverantören debiterar kommunen.

Service- och omvårdnadsinsatser i särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Avgiften för service- och omvårdnadsinsatserna utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p 1 SoL per månad.

Avgiften uttas från den enskilde som

- med ett biståndsbeslut bor permanent på boendet.
- med ett biståndsbeslut vistas kortare tid på boendet oavsett anledning.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus.
- reducereing sker med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvaro, ankomstdagen räknas som närvarodag.

Medboende på särskilt boende för service och omvårdnad

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Den enskilde som bor permanent på boendet enbart som medboende och har behov av insatser betalar avgift enligt taxan för hemtjänst i ordinärt boende utifrån beslutade hemtjänstinsatser.

Stöd och omsorgsinsatser i bostad med särskild service (5:7 SoL)

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Avgiften för stöd och omsorgsinsatser utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p 1 SoL per månad.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus.
- reducereing sker med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvaro, ankomstdagen räknas som närvarodag.

Förbrukningsvaror

För den med biståndsbeslut om särskilt boende för service och omvårdnad, permanent boende och korttidsvistelse, tillhandahåller kommunen förbrukningsvaror, såsom toalettpapper, städ- och tvättmateriel etc.

Avgiften för förbrukningsvaror utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade kostnad.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus.
- reducereing sker med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvaro, ankomstdagen räknas som närvarodag.

Dagverksamhet

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL
Avgiftsfri insats.

Boendestöd

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL
Avgiftsfri insats.

Insatser LSS

LSS medger att kommunen får ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter, i övrigt är insatser enligt LSS avgiftsfria. Avgifterna får enbart tas ut av den som uppbär en viss storlek på inkomst, vilket vanligen medför att avgifter kan debiteras från 1 juli det år den enskilde fyller 19 år.

Bostad och boende

Lagrum: 19 § LSS
Se under rubriken *Bostad och boende* sidan 14.

Fritidsverksamhet

Lagrum: 19 § LSS
Den enskilde debiteras ingen avgift men kan ha självkostnader.

Kulturella aktiviteter

Lagrum: 19 § LSS
Den enskilde debiteras ingen avgift men kan ha självkostnader.

Måltider

Taxans principer för beräkning av måltidsavgifter skiljer sig något åt beroende på om måltiderna är ett led i insatser beslutade med stöd av SoL eller LSS.

Måltider på boenden SoL

Lagrum: 2 kap. 5 § KL

Särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)

Avgift för måltider (helpension) på särskilt boende för service och omvårdnad utgörs per månad av summan av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 61-74 år, plus
- 1/3 av sektorn för socialtjänsts inköpskostnad för tillagning av maten.

Avgiften uttas från den enskilde som

- med ett biståndsbeslut bor permanent på boendet.
- med ett biståndsbeslut vistas kortare tid på boendet oavsett anledning.

Undantag från avgift medges den som inte kan äta eller dricka vanlig mat och dryck

- till följd av varaktig sjukdomsdiagnos eller annat medicinskt tillstånd, och
- är fullnutrierad genom läkemedelsförskriften nutrition (TPN), och
- som själv betalar för nutritionen.

Undantag från avgift medges den som vistas kortare tid på boendet och inte kan äta eller dricka vanlig mat och dryck

- till följd av varaktig sjukdomsdiagnos eller annat medicinskt tillstånd, och
- är fullnutrierad genom läkemedelsnära produkt i form av sondnäring, och
- som själv betalar för nutritionen.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus.
- reducering sker med 1/30 av beslutad månadsavgift per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvaro, ankomstdagen räknas som närvarodag.

Medboende på särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)

Den enskilde som bor permanent på boendet enbart som medboende har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, varvid priset beräknas på samma sätt som ovan avgift. Moms ingår.

Bostad med särskild service (5:7 SoL)

För den enskilde över 18 år som bor på boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende, med ett SoL-beslut (5:7) uttas måltidsavgift för helpension per månad eller dygn.

Undantag från måltidsavgift medges

- den som betalar direkt till måltidsleverantören alternativt den enskilde som på egen hand hanterar sin mathållning, och
- i de fall kommunen inte bekostar måltiderna.

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år.

Bostad med särskild service (5:7 SoL) verkställd på LSS-boende

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett 5:7 SoL-beslut på ett gruppboende i kommunal regi har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, i det fall den enskilde inte på egen hand vill hantera sin mathållning.

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år.

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett 5:7 SoL-beslut i en servicebostad har inte möjlighet att teckna måltidsabonnemang men enstaka måltider kan ibland tillhandahållas.

Avgiften utgörs av summan av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnader per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år, gånger
- Den procentuella andel som varje måltid beräknas utgöra av heldagskostnaden (1/30).
Frukost 20 %, lunch 40 %, middag 30 %, mellanmål 5 % + 5 %.

Måltider på dagverksamhet SoL

Lagrum: 2 kap. 5 § KL

Avgiften för måltider (halvpension och mellanmål) på dagverksamhet är en dagskostnad och utgörs av 65 % av 1/30 av summan av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 61-74 år, plus
- 1/3 av sektorn för socialtjänsts inköpskostnad för tillagning av maten

Avgiften uttas av den enskilde beräknad per besöksdag.

Måltidsleverans SoL

Färdiglagad lunch som levereras hem till den enskilde.

Lagrum: 2 kap. 5 § KL

Lagrum: 8 kap. 2 § SoL

Avgiften för måltiden avser per lunchportion och utgörs av 40 % av 1/30 av summan av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 61-74 år, plus
- 1/3 av sektorn för socialtjänsts inköpskostnad för tillagning av maten

Tillkommer avgift för leveransinsatsen, som är bestämd till 10 kronor per portion.

Måltider på boenden LSS

Lagrum: 2 kap. 5 § KL

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett LSS-beslut på ett gruppboende i kommunal regi har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, i det fall den enskilde inte på egen hand vill hantera sin mathållning.

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år.

För den enskilde över 18 år som bor på boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende, med ett LSS-beslut uttas avgift för helpension per månad eller dygn.

Undantag från måltidsavgift medges

- den som betalar direkt till måltidsleverantören alternativt den enskilde som på egen hand hanterar sin mathållning, och
- i de fall kommunen inte bekostar måltiderna.

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnad per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år.

Den enskilde som bor permanent med ett LSS-beslut på en servicebostad i kommunal regi har inte möjlighet att teckna måltidsabonnemang, men enstaka måltider kan ibland tillhandahållas.

Avgiften utgörs av summan av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnader per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år, gånger
- Den procentuella andel som varje måltid beräknas utgöra av heldagskostnaden (1/30).
Frukost 20 %, lunch 40 %, middag 30 %, mellanmål 5 % + 5 %.

Måltid (lunch) på daglig verksamhet LSS

Lagrum: 2kap. 5 § KL

Avgiften för lunch på daglig verksamhet och utgörs av summan av 40 % av 1/30 av

- Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnader per månad för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år

Avgiften uttas av den enskilde beräknad per besöksdag.

Undantag från avgiften medges

- den som bor på gruppboende i kommunal regi och som har tecknat måltidsabonnemang i form av helpension.

Måltider vid korttidsvistelser utanför hemmet LSS

Lagrum: 2 kap. 5 § KL

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnader utifrån respektive åldersgrupp för barn t.o.m. 17 år.

Avgiften utgörs av Konsumentverkets senast beräknade och publicerade livsmedelskostnader för kvinnor i åldersgruppen 31-60 år för vuxna över 18 år.

Avgiften uttas av den enskilde beräknad per besöksdag. Ankomstdagen räknas som närvarodag, avresedagen som frånvarodag.

Bostad och boende

Hyra enligt jordabalken debiteras för bostad som utgör den enskildes permanenta hem. Detta gäller bostäder oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

Bostadsavgift debiteras för bostad som utgör den enskildes permanenta hem i de fall jordabalken inte är tillämplig. Bostadsavgiften utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p. 2 SoL. Detta gäller bostäder oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

Bostadsavgift debiteras för boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende där någon form av omsorgsinsatser utförs, i de fall jordabalken inte är tillämplig. Bostadsavgiften utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p. 2 SoL. Detta gäller boende oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

Undantag från avgift medges för

- den enskilde som betalar hyra för boendet direkt till den externa anordnaren av boendeinsatsen.
- den enskilde som innehar annan bostad den ensam betalar hyra för, vilket ska visas genom inlämnande av underlag som styrker betalning.
- den enskilde som har insatsen beslutad med stöd av LSS och i perioden från 18-årsdagen till och med 1 juli det år den enskilde fyller 19 år.
- den enskilde över 18 år som har insatsen beslutad med stöd av SoL och som uppstår försörjningsstöd som enda livsuppehälle.

Hyra respektive bostadsavgift utgår inte för korttidsboende/plats i särskilt boende för service och omvårdnad i kommunal regi i de fall den är ett led i SoL-insatser i form av växelvård, avlastning för anhöriga, hemtagning från sjukhus samt i väntan på särskilt boende för service och omvårdnad.

Hyra respektive bostadsavgift utgår inte för korttidsboende/plats i särskilt boende för service och omvårdnad i de fall den är ett led i SoL-insats i form av hospice, oavsett det är i kommunal eller extern regi.

Kommunal primärvård (hälso- och sjukvård)

Lagrum: 17 kap. 1 § HSL

Avgiften utgörs av prestationsersättningens timbelopp för hemsjukvård fastställd av Samverkansnämnden, Västra Sjukvårdsregionen och bestäms till en (1) timma per månad.

Avgiften uttas från den enskilde som blir inskriven i den kommunala primärvården och är

- boende i särskilt boende för service och omvårdnad enligt SoL
- korttidsvistande i särskilt boende för service och omvårdnad enligt SoL
- boende i särskilt boende för stöd och hjälp mm enligt SoL, även benämnt biståndsbedömt trygghetsboende
- boende i bostad med särskild service enligt SoL
- boende i ordinärt boende
- från och med 1 juli det år man fyller 19 år.

Reducering av avgift:

- medges vid vistelse på sjukhus och korttidsplats
- reducering sker med 1/30 av månadsavgiften per frånvarodag. Avresedagen räknas som frånvarodag, ankomstdagen räknas som närvarodag.

Undantag från avgift medges

- den enskilde, oavsett ålder, som tillhör de personkretsar som anges i LSS och som bor i bostad med särskild service med LSS-beslut (gruppboende eller servicebostad)
- den enskilde till och med 1 juli året den fyller 19 år

Transport av avliden till bårhus

Lagrum: 17 kap. 1 § HSL

Avgift debiteras med samma belopp som transportören debiterar kommunen. Moms tillkommer.

Avgiften debiteras dödsboet.

Förvaring av avliden på bårhus

Lagrum: 17 kap. 1 § HSL

Avgift debiteras med samma belopp som Västra Götalandsregionen debiterar kommunen.

Avgiften debiteras dödsboet.

Provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning

Lagrum: 18 kap 2 § st. 2 ärvdabalk (1958:637)

Lagrum: 5 kap 2 § st. 2 begravningslag (1990:1144)

Avgift uttas med två procent av prisbasbeloppet per timma.

Taxan är harmoniserad med samverkande kommuner.

Bestämmelse om avvikelse från beslutad taxa

Socialnämnden får besluta om avvikelse från av kommunfullmäktige beslutad *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader inom socialnämndens verksamhetsområde* om det kan anses påkallat utifrån särskilda omständigheter i ett enskilt ärende.

Vid beslut om avvikelse ska likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § KL beaktas.

Ersättningens beräkningsgrunder och insatser

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde, utom i ett fall vad gäller vuxna över 18 år. Storleken på den ersättning som kommunen får tas ut fastställs av regeringen.

För andra stöd- och hjälpinsatser, som inte är av behandlingskaraktär, får kommunen ta ut skälig ersättning. Ersättningens beräkningsgrunder bestäms av kommunfullmäktige.

För vissa insatser som ges till barn och ungdom, upp till 18 år, får kommunen ta ut ersättning från vårdnadshavare. Storleken på ersättningen fastställs av regeringen och framgår av socialförsäkringsbalken (2010:110).

Uppehälle vid insats av behandlingskaraktär i hem för vård eller boende eller i familjehem

Lagrum: 8 kap. 1 § st. 1 SoL

Den enskildes kostnad utgörs av belopp som framgår av 6 kap. 1 § SoF.

Kostnaden debiteras den enskilde i efterskott.

Undantag från debitering av den enskildes kostnad medges den som uppbär försörjningsstöd som enda livsuppehälle.

Socialnämnden får enligt 9 kap. 4 § SoL helt eller delvis efterge ersättningsskyldigheten.

Boendeinsats utan vård- eller behandlingsinsats

Lagrum: 8 kap. 1 § st. 1 SoL

Den enskildes kostnad utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p 2 per månad. Per dag beräknas kostnaden med 1/30 av nämnda belopp.

Kostnaden debiteras den enskilde i efterskott.

Undantag från debitering av den enskildes kostnad medges den som uppbär försörjningsstöd som enda livsuppehälle.

Socialnämnden får enligt 9 kap. 4 § SoL helt eller delvis efterge ersättningsskyldigheten.

Barns vård i ett annat hem än det egna, SoL

Lagrum: 8 kap. 1 § st. 2 SoL

Den enskildes kostnad (föräldrarnas) utgörs av belopp som framgår av 6 kap. 2 § SoF med hänvisning till socialförsäkringsbalken.

Kostnaden debiteras den enskilde i efterskott.

Undantag från debitering av den enskildes kostnad medges den som uppbär försörjningsstöd som enda livsuppehälle.

Socialnämnden får enligt 9 kap. 4 § SoL helt eller delvis efterge ersättningsskyldigheten.

Barns vård i ett annat hem än det egna, LSS

Lagrum: 20 § LSS

Den enskildes kostnad (föräldrarnas) utgörs av belopp som framgår av 6 kap. 2 § SoF med hänvisning till socialförsäkringsbalken.

Kostnaden debiteras den enskilde i efterskott.

Vem betalar avgift och vilka avgifter

Avgift debiteras den enskilde som är stadigvarande bosatt i Härryda kommun och har fått beslut om beviljade biståndsinsatser och/eller är inskriven i den kommunala primärvården. Avgift debiteras den enskilde som har tecknat måltidsabonnemang. Avgifterna faktureras vanligen månatligen i efterskott. Fakturan skickas från Härryda kommun.

För enskilda som vistas tillfälligt i Härryda kommun, till exempel i fritidsboende, och har beviljade hemtjänstinsatser från sin hemkommun kommer fakturan på avgifterna från hemkommunen.

För enskild med beslut om insatsen särskilt boende för service och omvårdnad, debiteras avgift för insatserna service och omvårdnad och kommunal primärvård samt tjänsterna förbrukningsvaror och måltider (helpension). Hyra debiteras för bostaden.

För enskild med beslut om insatsen korttidsplats/boende på särskilt boende för service och omvårdnad debiteras avgift för insatserna service och omvårdnad och kommunal primärvård samt tjänsterna förbrukningsvaror och måltider (helpension).

För enskild med beslut om insatsen bostad med särskild service, 5:7 SoL, debiteras avgift för insatserna stöd och omsorg och kommunal primärvård samt i vissa fall måltider. Hyra debiteras för bostaden, alternativt bostadsavgift i vissa fall.

För enskild med beslut om insatsen dagverksamhet debiteras avgift för måltider (halvpension och mellanmål).

Kommunen debiterar faktiska kostnader för insatser, tjänster eller andra nyttigheter när dessa på grund av skadeståndsrättsliga regler eller på grund av försäkring ska bekostas av annan än den enskilde.

Överklagan av taxan, avgifterna och den enskildes kostnad

Överklagan av kommunfullmäktiges beslut om taxa för avgifterna sker genom så kallad laglighetsprövning i enlighet med 13 kap. kommunallagen.

Överklagan av avgiftsbeslut i det enskilda fallet sker genom så kallat förvaltningsbesvär i enlighet med 16 kap. socialtjänstlagen.

Överklagan av den enskildes kostnad i det enskilda fallet är inte möjlig.

Lagtext 2023-09-27

Kommunallagen, KL

2 kap. 5 § Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Lag ([2019:835](#))

2 kap. 6 § Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Lag ([2019:835](#)).

Socialtjänstlagen, SoL

8 kap. 1 § Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom beträffande barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning.

Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte i fråga om tjänster för vilka avgift har bestämts enligt 2 §.

8 kap. 2 § Kommunen får enligt grunder som kommunen bestämmer ta ut skäliga avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader i följande fall:

- 1. familjerådgivning,*
- 2. verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,*
- 3. föräldrautbildning inför adoption,*
- 4. hemtjänst,*
- 5. dagverksamhet,*
- 6. bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken, och*
- 7. annan liknande social tjänst.*

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3-9 §§.

Lag ([2018:1724](#))

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

18 § Av dem som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigade att få assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning. Lag ([2010:480](#)).

19 § Skäligen avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. Lag ([2010:480](#)).

20 § Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbara underhållsbidrag som avser barnet.

21 § I andra fall än som anges i 18--20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

Hälsa- och sjukvårdslagen, HSL

17 kap. 1 § Vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök får tas ut enligt grunder som regionen eller kommunen bestämmer. Patienter som omfattas av en regions eller en kommuns ansvar för hälsa- och sjukvård enligt 8 kap. 1-3 §§ respektive 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 § ska behandlas lika.

Första stycket gäller inte i den mån annat är särskilt föreskrivet. Lag ([2019:973](#)).

Ärvedabalken, ÄB

18 kap. 2 § Till dess att egendomen har tagits om hand av samtliga dödsbodelägare eller av den som i annat fall har att förvalta boet, skall egendomen, om den ej står under vård av förmyndare, syssloman eller annan, vårdas av delägare som sammanbodde med den avlidne eller annars kan ta hand om egendomen. Den som har tagit hand om egendomen skall genast underrätta övriga delägare om dödsfallet och, om det behövs god man för någon delägare, göra anmälan hos överförmyndaren enligt 11 kap. föräldrabalken. Vad som har sagts om delägare gäller också efterlevande make som inte är delägare.

Finns det inte någon som sålunda tar hand om den dödes egendom, skall medlem av hushållet som den döde tillhörde, hyresvärd eller annan som är närmast till det ta hand om egendomen samt tillkalla delägare eller anmäla dödsfallet till socialnämnden. Då anmälan skett eller förhållandet på annat sätt blir känt, skall socialnämnden, om det behövs, göra vad som enligt första stycket åligger delägare. För kostnaderna med anledning av detta har kommunen rätt till ersättning av boet. Lag ([1994:1435](#)).

Begravningslag

5 kap. 2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. Lag ([1991:496](#)).

Avgifter för insatser och tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde år 2024

Fastställd av kommunfullmäktige 2023-XX-XX § XX

Innehåll

Allmänt om taxor och avgifter	4
Allmänt om ersättning från enskild för kommunens kostnad	4
Rätten att ta ut avgift	4
Beräkning av den enskildes avgift och kostnad	5
Allmänt om avgifterna.....	5
Insatser och tjänster.....	6
Familjerådgivning.....	6
Hemtjänst i ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende (5:5 SoL)	6
Omvårdnadsinsatser	6
Serviceinsatser	6
Ledsagning.....	6
Avlösning av närståendevårdare i hemmet	6
Trygghetsinsats	7
Service- och omvårdnadsinsatser i särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)	7
Stöd och omsorgsinsatser i bostad med särskild service (5:7 SoL)	7
Förbrukningsvaror	7
Dagverksamhet	7
Boendestöd	8
Insatser LSS	8
Bostad och boende	8
Fritidsverksamhet.....	8
Kulturella aktiviteter	8
Måltider	8
Måltider på boenden SoL	8
Måltider på dagverksamhet SoL	9
Måltidsleverans SoL	9
Måltider på boenden LSS	9
Måltid (lunch) på daglig verksamhet LSS	10
Måltider vid korttidsvistelser utanför hemmet LSS	10
Bostad och boende	11
Kommunal primärvård (hälso- och sjukvård)	12
Transport av avliden till bårhus	12
Förvaring av avliden på bårhus	12
Provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning	12

Ersättningsens beräkningsgrunder och insatser	12
Uppehälle vid insats av behandlingskaraktär i hem för vård eller boende eller i familjehem	13
Boendeinsats utan vård- eller behandlingsinsats.....	13
Barns vård i ett annat hem än det egna, SoL.....	13
Barns vård i ett annat hem än det egna, LSS.....	13
Vem betalar avgift och vilka avgifter.....	14
Överklagan av taxan, avgifterna och den enskildes kostnad.....	14
Lagtext 2023-09-27	15

Allmänt om taxor och avgifter

Taxebestämmelserna utgör principerna för beräkning av avgifterna för insatser, tjänster och andra nyttigheter som kommunen tillhandahåller sina invånare. Taxan fastställs av kommunfullmäktige. I dokumentet *Taxa och ersättning från enskild för kommunens kostnader* återfinns taxebestämmelserna.

Kommunen får ta ut skäliga avgifter på grunder som kommunen bestämmer.

Självkostnadsprincipen gäller som en allmän regel för storleken på avgiften. Den innebär att högre avgift inte får tas ut än vad som motsvarar kommunens kostnad.

Likställighetsprincipen ska beaktas, det vill säga att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

För tjänster och nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får avgift tas ut bara om det anges i speciallag, som till exempel socialtjänstlag (2001:453).

Allmänt om ersättning från enskild för kommunens kostnad

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde, det vill säga, kommunen får inte ta ut ersättning för sådana insatser, utom i ett fall vad gäller vuxna. Ersättningens storlek fastställs av regeringen.

För andra stöd- och hjälpinsatser, som inte är av behandlingskaraktär, får kommunen ta ut skälig ersättning.

För vissa insatser som ges till barn och ungdom, upp till 18 år, får kommunen ta ut ersättning från vårdnadshavare enligt bestämda regler och belopp, fastställda av regeringen.

I detta avgiftsdokument benämns denna ersättning som *den enskildes kostnad*.

Rätten att ta ut avgift

Kommunens avgifter inom socialtjänstens område får tas ut med stöd av

- 8 kap. 1, 2 §§ socialtjänstlag (2001:453), SoL
- 18-20 §§ lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- 17 kap 1 § hälso- och sjukvårdslag (2017:30), HSL
- 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL
- 18 kap. 2 § st. 2 ärvdabalken (1958:637), ÄB
- 5 kap 2 § st. 2 begravningslag (1990:1144)

Lagtext återfinns sist i detta dokument.

Beräkning av den enskildes avgift och kostnad

I kommunfullmäktiges antagna styrdokument *Riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymme* finns närmare bestämmelser om hur den enskildes avgiftsutrymme ska beräknas i de fall avgifterna omfattas av högkostnadsskydd.

För beräkning av den enskildes avgifter tillämpas

- 8 kap. 3-9 §§ SoL,
- 19 § LSS,
- 6 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
- 17 kap. 8 § HSL

För beräkning av den enskildes kostnad till kommunen tillämpas

- 6 kap. 1-4 §§ socialtjänstförordning (2001:937), SoF
- 5 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Allmänt om avgifterna

Generellt sett avrundas avgifterna neråt till närmaste krona efter beräkning utifrån taxans principer.

Flertalet avgifter uppges i belopp per månad.

För de flesta avgifter gäller att de uttas från dagen för utförandet av första insatsen till och med sista dag för insatsens utförande.

I det fall insatsen eller tjänsten påbörjas eller avslutas mitt under pågående månad uttas avgift beräknad per dag med $1/30$ av månadsavgiften.

Avgifterna faktureras vanligen månatligen i efterskott.

Insatser och tjänster

Familjerådgivning

Första besöket är avgiftsfritt, därefter

- 150 kronor för individuellt samtalsbesök
- 300 kronor för par i gemensamt samtalsbesök

Hemtjänst i ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende (5:5 SoL)

Hemtjänstinsatser delas upp i omvårdnadsinsatser, serviceinsatser (städ, tvätt etc.), ledsagning, avlösning av närståendevårdare samt trygghetsinsats. Omvårdnads- och serviceinsatserna är åsatta schablontider vilket innebär att det inte är den faktiska tiden som insatsen utförts som ligger till grund för avgiften.

Omvårdnadsinsatser

- 533 kronor per månad i nivå 1 med ett insatstillfälle/vecka
- 1 281 kronor per månad i nivå 2 med två till sex insatstillfällen/vecka
- 2 348 kronor per månad i nivå 3 med sju eller fler insatstillfällen/vecka

Serviceinsatser

- 427 kronor per timma
- Avgiften debiteras med en genomsnittlig månadskostnad.

Ledsagning

- Regelbunden ledsagning. Avgiften uttas i enlighet med nivå-systemet för omvårdnadsinsatserna.
- Oregelbunden ledsagning. 427 kronor per timma men uttas per påbörjad halvtimma.

Avlösning av närståendevårdare i hemmet

- Regelbunden avlösning. Avgiften uttas i enlighet med nivå-systemet för omvårdnadsinsatserna.
- Oregelbunden avlösning. 427 kronor per timma men uttas per påbörjad halvtimma. Högsta avgift är två timmar per månad.

Trygghetsinsats

Trygghetstelefon

- 213 kronor per månad.
- Avgiftsfri installation av utrustning.
- Avgiftsfria larmuttryckningar.

Vid vårdslös hantering av utrustningen så att den blir obrukbar:

- 1800 kronor för utbyte av, eller ej återlämnad, trygghetstelefon.
- 400 kronor för utbyte av larmknapp (ingen avgift för byte av bandet).

Service- och omvårdnadsinsatser i särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)

- 2 575 kronor per månad.
- 85 kronor per dygn.

Medboende på särskilt boende för service och omvårdnad

Den enskilde som bor permanent på boendet enbart som medboende och har behov av insatser betalar avgift som för hemtjänst i ordinärt boende utifrån beslutade hemtjänstinsatser.

Stöd och omsorgsinsatser i bostad med särskild service (5:7 SoL)

- 2 575 kronor per månad.
- 85 kronor per dygn.

Förbrukningsvaror

- 130 kronor per månad.
- 4 kronor per dygn.

Dagverksamhet

Avgiftsfri insats.

Boendestöd

Avgiftsfri insats.

Insatser LSS

Bostad och boende

Se under rubriken *Bostad och boende* sidan 11.

Fritidsverksamhet

Den enskilde debiteras ingen avgift men kan ha självkostnader.

Kulturella aktiviteter

Den enskilde debiteras ingen avgift men kan ha självkostnader.

Måltider

Måltider på boenden SoL

Särskilt boende för service och omvårdnad (5:5 SoL)

- 4 160 kronor per månad.
- 138 kronor per dygn.

Medboende på särskilt boende för service och omvårdnad

Den enskilde som bor permanent på boendet enbart som medboende har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, till en kostnad om

- 4 160 kronor per månad.
- Moms ingår.

Bostad med särskild service (5:7 SoL)

För den enskilde över 18 år som bor på boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende, med ett SoL-beslut (5:7) uttas måltidsavgift för helpension.

Avgift för måltider helpension,

- 3 040 kronor per månad.
- 101 kronor per dygn.

Bostad med särskild service (5:7 SoL) verkställd på LSS-boende

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett SoL-beslut (5:7) på ett gruppboende i kommunal regi har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, i det fall den enskilde inte på egen hand vill hantera sin mathållning.

Avgift för måltidsabonnemanget helpension,

- 3 040 kronor per månad.

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett 5:7 SoL-beslut i en servicebostad i kommunal regi har inte möjlighet att teckna måltidsabonnemang men enstaka måltider kan ibland tillhandahållas.

Avgift för enstaka måltider,

- 20 kronor för frukost.
- 40 kronor för lunch.
- 30 kronor för middag.
- 5 kronor för mellanmål (som kan vara te/kaffe/frukt etc.).

Måltider på dagverksamhet SoL

- 90 kronor per besöksdag.

Måltidsleverans SoL

- 65 kronor per levererad måltidsportion.

Måltider på boenden LSS

Den enskilde över 18 år som bor permanent med ett LSS-beslut på ett gruppboende i kommunal regi har möjlighet att teckna måltidsabonnemang i form av helpension per månad, i det fall den enskilde inte på egen hand vill hantera sin mathållning.

Avgift för måltidsabonnemanget helpension,

- 3 040 kronor per månad.

För den enskilde över 18 år som bor på boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende, med ett LSS-beslut uttas avgift för helpension per månad eller dygn.

Avgift för måltider helpension,

- 3 040 kronor per månad
- 101 kronor per dygn

Den enskilde som bor permanent med ett LSS-beslut på en servicebostad i kommunal regi har inte möjlighet att teckna måltidsabonnemang, men enstaka måltider kan ibland tillhandahållas.

Avgift för enstaka måltider,

- 20 kronor för frukost.
- 40 kronor för lunch.
- 30 kronor för middag.
- 5 kronor för mellanmål (som kan vara te/kaffe/frukt etc.).

Måltid (lunch) på daglig verksamhet LSS

- 40 kronor per besöksdag.

Måltider vid korttidsvistelser utanför hemmet LSS

- 33 kr per dag för barn under 1 år
- 37 kr per dag för barn som är 1 år
- 50 kr per dag för barn som är 2-5 år
- 73 kr per dag för barn som är 6-9 år
- 91 kr per dag för barn som är 10-13 år
- 110 kr per dag för barn som är 14-17 år
- 101 kr per dag för vuxen över 18 år

Avgift debiteras ankomstdagen men inte avresedagen.

Bostad och boende

Hyra enligt jordabalken debiteras för bostad som utgör den enskildes permanenta hem. Detta gäller bostäder oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

- Hyran framgår av hyreskontraktet.

Bostadsavgift debiteras för bostad som utgör den enskildes permanenta hem i de fall jordabalken inte är tillämplig. Bostadsavgiften utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p. 2 SoL. Detta gäller bostäder oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

Bostadsavgift debiteras för boende i extern regi, avser både kortare vistelse och längre tids boende där någon form av omsorgsinsatser utförs, i de fall jordabalken inte är tillämplig. Bostadsavgiften utgörs av högkostnadsskyddets belopp i 8 kap. 5 § p. 2 SoL. Detta gäller boende oavsett insatsen är beslutad i enlighet med SoL eller LSS.

- 2 645 kronor per månad.
- 88 kronor per dygn.

Hyra respektive bostadsavgift utgår inte för korttidsboende/plats i särskilt boende för service och omvårdnad i kommunal regi i de fall den är ett led i SoL-insatser i form av växelvård, avlastning för anhöriga, hemtagning från sjukhus samt i väntan på särskilt boende för service och omvårdnad.

Hyra respektive bostadsavgift utgår inte för korttidsboende/plats i särskilt boende för service och omvårdnad i de fall den är ett led i SoL-insats i form av hospice, oavsett det är i kommunal eller extern regi.

Kommunal primärvård (hälso- och sjukvård)

- 794 kronor per månad.

Transport av avliden till bårhus

Avgift debiteras med samma belopp som transportören debiterar kommunen.
Moms tillkommer.

Avgiften debiteras dödsboet.

Förvaring av avliden på bårhus

Avgift debiteras med samma belopp som Västra Götalandsregionen debiterar kommunen.

Avgiften debiteras dödsboet.

Provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning

- 1 146 kronor per timma.

Taxan är harmoniserad med samverkande kommuner.

Ersättningsens beräkningsgrunder och insatser

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde, utom i ett fall vad gäller vuxna över 18 år. Storleken på den ersättning som kommunen får tas ut fastställs av regeringen.

För andra stöd- och hjälpinsatser, som inte är av behandlingskaraktär, får kommunen ta ut skälig ersättning. Ersättningsens beräkningsgrunder bestäms av kommunfullmäktige.

För vissa insatser som ges till barn och ungdom, upp till 18 år, får kommunen ta ut ersättning från vårdnadshavare. Storleken på ersättningen fastställs av regeringen och framgår av socialförsäkringsbalken (2010:110).

Uppehälle vid insats av behandlingskaraktär i hem för vård eller boende eller i familjehem

- 80 kronor per dag, i enlighet med 6 kap. 1 § SoF.

Boendeinsats utan vård- eller behandlingsinsats

- 2 645 kronor per månad.
- 88 kronor per dygn.

Barns vård i ett annat hem än det egna, SoL

Den enskildes kostnad (föräldrarnas) utgörs av belopp som räknas fram i enlighet med socialförsäkringsbalkens regler men får inte överstiga beloppen som är fastställda i 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken, för närvarande,

- 1 673 kronor i månaden till och med månaden då barnet fyller 7 år,
- 1 823 kronor i månaden från och med månaden efter den då barnet har fyllt 7 år till och med månaden då barnet fyller 15 år,
- 2 223 kronor i månaden från och med månaden efter den då barnet har fyllt 15 år.

Barns vård i ett annat hem än det egna, LSS

Den enskildes kostnad (föräldrarnas) utgörs av belopp som räknas fram i enlighet med socialförsäkringsbalkens regler men får inte överstiga beloppen som är fastställda i 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken, för närvarande,

- 1 673 kronor i månaden till och med månaden då barnet fyller 7 år,
- 1 823 kronor i månaden från och med månaden efter den då barnet har fyllt 7 år till och med månaden då barnet fyller 15 år,
- 2 223 kronor i månaden från och med månaden efter den då barnet har fyllt 15 år.

Vem betalar avgift och vilka avgifter

Avgift debiteras den enskilde som är stadigvarande bosatt i Härryda kommun och har fått beslut om beviljade biståndsinsatser och/eller är inskriven i den kommunala primärvården. Avgift debiteras den enskilde som har tecknat måltidsabonnemang. Avgifterna faktureras vanligen månatligen i efterskott. Fakturan skickas från Härryda kommun.

För enskilda som vistas tillfälligt i Härryda kommun, till exempel i fritidsboende, och har beviljade hemtjänstinsatser från sin hemkommun kommer fakturan på avgifterna från hemkommunen.

För enskild med beslut om insatsen särskilt boende för service och omvårdnad, debiteras avgift för insatserna service och omvårdnad och kommunal primärvård samt tjänsterna förbrukningsvaror och måltider (helpension). Hyra debiteras för bostaden.

För enskild med beslut om insatsen korttidsplats/boende på särskilt boende för service och omvårdnad debiteras avgift för insatserna service och omvårdnad och kommunal primärvård samt tjänsterna förbrukningsvaror och måltider (helpension).

För enskild med beslut om insatsen bostad med särskild service, 5:7 SoL, debiteras avgift för insatserna stöd och omsorg och kommunal primärvård samt i vissa fall måltider. Hyra debiteras för bostaden, alternativt bostadsavgift i vissa fall.

För enskild med beslut om insatsen dagverksamhet debiteras avgift för måltider (halvpension och mellanmål).

Kommunen debiterar faktiska kostnader för insatser, tjänster eller andra nyttigheter när dessa på grund av skadeståndsrättsliga regler eller på grund av försäkring ska bekostas av annan än den enskilde.

Överklagan av taxan, avgifterna och den enskildes kostnad

Överklagan av kommunfullmäktiges beslut om taxa för avgifterna sker genom så kallad laglighetsprövning i enlighet med 13 kap. kommunallagen.

Överklagan av avgiftsbeslut i det enskilda fallet sker genom så kallat förvaltningsbesvär i enlighet med 16 kap. socialtjänstlagen.

Överklagan av den enskildes kostnad i det enskilda fallet är inte möjlig.

Lagtext 2023-09-27

Kommunallagen, KL

2 kap. 5 § Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Lag ([2019:835](#))

2 kap. 6 § Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Lag ([2019:835](#)).

Socialtjänstlagen, SoL

8 kap. 1 § Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom beträffande barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning.

Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte i fråga om tjänster för vilka avgift har bestämts enligt 2 §.

8 kap. 2 § Kommunen får enligt grunder som kommunen bestämmer ta ut skäliga avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader i följande fall:

- 1. familjerådgivning,*
- 2. verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,*
- 3. föräldrautbildning inför adoption,*
- 4. hemtjänst,*
- 5. dagverksamhet,*
- 6. bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken, och*
- 7. annan liknande social tjänst.*

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3-9 §§.

Lag ([2018:1724](#))

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

18 § Av dem som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigade att få assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning. Lag ([2010:480](#)).

19 § Skäligen avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. Lag ([2010:480](#)).

20 § Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbara underhållsbidrag som avser barnet.

21 § I andra fall än som anges i 18--20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

Hälsa- och sjukvårdslagen, HSL

17 kap. 1 § Vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök får tas ut enligt grunder som regionen eller kommunen bestämmer. Patienter som omfattas av en regions eller en kommuns ansvar för hälsa- och sjukvård enligt 8 kap. 1-3 §§ respektive 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 § ska behandlas lika.

Första stycket gäller inte i den mån annat är särskilt föreskrivet. Lag ([2019:973](#)).

Ärvedabalken, ÄB

18 kap. 2 § Till dess att egendomen har tagits om hand av samtliga dödsbodelägare eller av den som i annat fall har att förvalta boet, skall egendomen, om den ej står under vård av förmyndare, syssloman eller annan, vårdas av delägare som sammanbodde med den avlidne eller annars kan ta hand om egendomen. Den som har tagit hand om egendomen skall genast underrätta övriga delägare om dödsfallet och, om det behövs god man för någon delägare, göra anmälan hos överförmyndaren enligt 11 kap. föräldrabalken. Vad som har sagts om delägare gäller också efterlevande make som inte är delägare.

Finns det inte någon som sålunda tar hand om den dödes egendom, skall medlem av hushållet som den döde tillhörde, hyresvärd eller annan som är närmast till det ta hand om egendomen samt tillkalla delägare eller anmäla dödsfallet till socialnämnden. Då anmälan skett eller förhållandet på annat sätt blir känt, skall socialnämnden, om det behövs, göra vad som enligt första stycket åligger delägare. För kostnaderna med anledning av detta har kommunen rätt till ersättning av boet. Lag ([1994:1435](#)).

Begravningslag

5 kap. 2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. Lag ([1991:496](#)).

Taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten

Allmänt om avgifter

Kommunen får ta ut skäliga avgifter på grunder som kommunen bestämmer. Som allmän regel för avgiftssättningen gäller självkostnadsprincipen, som innebär att högre avgift än vad som motsvarar kommunens kostnad inte får tas ut. För tjänster och nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får avgift tas ut bara om det anges i speciallag, som till exempel socialtjänstlag (2001:453).

Rätten att ta ut avgift

Föreliggande taxas avgifter får tas ut med stöd av 8 kap. 2 § socialtjänstlag (2001:453), 17 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslag (2017:30) samt 2 kap. 5 § kommunallagen.

För beräkning av den enskildes avgifter tillämpas 8 kap. 3-9 §§ socialtjänstlag, jämfört med 17 kap. 8 § hälso- och sjukvårdslag.

Tjänster som avgiftsbeläggs

Taxan omfattar hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser, dagverksamhet, boendestöd, måltider samt andra tjänster.

Taxans konstruktion

Avgifterna för hemtjänstinsatserna beräknas principiellt utifrån kommunens självkostnad. Avgiften för de kommunala hälso- och sjukvårdsinsatserna beräknas principiellt utifrån prestationsersättningen fastställd av Samverkansnämnden, Västra Sjukvårdsregionen. Avgifter för måltidernas livsmedelskostnad och förbrukningsvaror beräknas utifrån Konsumentverkets referensvärden.

Vid årlig omräkning av avgifter för hemtjänstinsatserna ska användas samma procentuella förändring som självkostnadens procentuella förändring, utifrån OPI.

Omvårdnads- och serviceinsatserna är åsatta schablontider och utgör tillsammans med självkostnaden grund för avgifterna.

I ordinärt boende får omvårdnadsinsatserna avgifter i tre nivåer. Nivå 1 omfattar ett insatstillfälle per vecka, nivå 2 omfattar två till sex insatstillfällen per vecka, nivå 3 omfattar sju eller fler insatstillfällen per vecka. Avgiften avser perioden en månad. För serviceinsatser kommer avgiften att beräknas per timma och uttas månadsvis i efterskott med en fastställd genomsnittlig månadsavgift. För trygghetsinsats uttas en månadsavgift. För kommunal hälso- och sjukvård uttas en månadsavgift. Avgiften för insatsen oregelbunden ledsugning och oregelbunden avlösning av närstående vårdare beräknas per påbörjad halvtimme och uttas månadsvis i efterskott. Avgiften för matleverans beräknas per portion. Insatserna dagverksamhet och boendestöd är avgiftsfria.

I särskilt boende utgörs avgiften för hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård av samma belopp som högkostnadsskyddets belopp. I korttidsboende beräknas avgiften per dygn mot högkostnadsskyddets belopp som 1/30-del, avrundat till närmaste krona.

Avgiften för de kommunala hälso- och sjukvårdsinsatserna omräknas årligen utifrån senast, av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen, fastställda prestationsersättning, beräknad utifrån LPIK. Det timersättningsbelopp Samverkansnämnden fastställer utgör månadsavgiften i taxan.

Avgifter för måltidernas livsmedelskostnad och förbrukningsvaror omräknas årligen och de senaste av Konsumentverkets publicerade referensvärden används. Till måltidsavgiften läggs kostnad för tillagning och distribution av måltid, vilken utgörs av 1/3 av sektorn för socialtjänsts inköpskostnad för tillagning och distribution.

Hemtjänst- och måltidsavgifter samt avgift för förbrukningsvaror beräknas och uttas per dag, med 1/30-del, i det fall insatserna påbörjas eller avslutas mitt under pågående månad.

Avgifterna uttas månadsvis i efterskott.

Begränsning av vissa avgifter. För insatsen avlösning av närstående vårdare begränsas avgiften per månad till max två hemtjänsttimmars självkostnad. För insatsen tillfällig omvårdnad uttas ½ eller ¼ -dels månadskostnad beroende på insatsperiodens längd (upp till 14 dagar respektive upp till sju dagar). För kommunal hälso- och sjukvård uttas en (1) månadsavgift om insatsen pågått över ett månadsskifte men totalt sett varat kortare tid än tre dagar före och tre dagar efter skiftet. För serviceinsats begränsas insatsavgiften till ¾-del för var och en sammanboende make, registrerad partner och sambo, i de fall båda har beviljats samma typ av serviceinsats.

Jämkning av avgift. Jämkning av måltidsavgiften i särskilt boende sker för enskild som trots befrielse från hemtjänstavgiften inte har kvar medel motsvarande förbehållsbeloppet, inte heller har likvida tillgångar, per 31/12 föregående år, om minst två prisbasbelopp samt har sökt bostadstillägg. Jämkning av hyran på särskilt boende kan ske, efter särskild ansökan från den enskilde inkommen inom 30 dagar efter inflyttningsdagen, för högst tre månader och som mest upp till ett belopp som motsvarar boendekostnaden för den bostad som ska lämnas. Den enskilde får inte ha likvida tillgångar, per 31/12 föregående år, om minst två prisbasbelopp och ska lämna underlag som styrker bostadskostnaden för den bostad som ska lämnas. Är det en fastighet, bostadsrätt eller andra typer av ägande eller nyttjanderätter som fränflyttas krävs dessutom ett intyg på att bostaden är till försäljning för att jämkning ska erhållas.

Reducering av avgift medges endast vid frånvaro på grund av sjukhusvistelse, vilket styrks genom inskrivningsmeddelande, och vid vistelse på korttidsboende, som styrks med kommunalt biståndsbeslut.

För insatsen omvårdnad i ordinärt boende och för insatsen hemtjänst mm, förbrukningsvaror och måltider i särskilt boende sker reduktion med 1/30-

del per frånvarodag beräknad utifrån beslutad månadsavgift. Avresedagen räknas som frånvarodag, återkomstdagen räknas inte som frånvarodag.

För serviceinsatserna i ordinärt boende sker reducering beräknad på utebliven insats.

För kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i ordinärt boende sker reducering om frånvaron varat mer än en kalendermånad.

Självkostnaden bestäms till Härryda kommuns framräknade prestationsersättning, vilket är den ersättning som utgår per timma till hemtjänstutförarna. Prestationsersättningen omräknas årligen utifrån förändrat omsorgsprisindex, OPI, och det är det senast fastställda OPI, ej det preliminära, som används. OPI är ett index som används vid upphandling av verksamhet.

Prisbasbeloppet omräknas årligen av SCB och fastställs av regeringen, vilket kommunen får förhålla sig till.

Högekostnadsskyddets belopp förhåller sig till prisbasbeloppet genom en lagstadgad procentsats, vilket kommunen får förhålla sig till.

Minimibeloppet förhåller sig till prisbasbeloppet genom en lagstadgad procentsats, vilket kommunen får förhålla sig till.

Vem betalar avgift och för vad

Avgift beräknas för den enskilde, som är stadigvarande bosatt i Härryda kommun, utifrån beslut om biståndsinsatser och/eller inskrivning i den kommunala hälso- och sjukvården. Av avgiftsbeslutet framgår hur mycket den enskilde ska betala. Faktura på avgiften skickas från Härryda kommun.

För enskilda som vistas tillfälligt i Härryda kommun, till exempel i fritidsboende, utförs hemkommunens beslutade insatser av Härryda kommuns hemtjänstutförare och det är hemkommunen som fakturerar avgiften.

För enskild med beslut om särskilt boende beslutas avgift för hemtjänst, kommunal hälso- och sjukvård, förbrukningsvaror samt måltider (helpension).

För enskild med beslut om korttidsboende beslutas avgift för hemtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt måltider (helpension).

För enskild med beslut om dagverksamhet beslutas avgift för måltider (halvpension och mellanmål).

För barn och unga upp till 19 år utgår ingen avgift för kommunal hälso- och sjukvård.

Överklagan av taxan och avgifterna

Överklagan av kommunfullmäktiges beslut om taxa för avgifterna sker genom så kallad laglighetsprövning, 13 kap. kommunallagen.

Överklagan av avgiftsbeslut i det enskilda fallet sker genom så kallat förvaltningsbesvär, 16 kap. socialtjänstlagen.

AVGIFTER FÖR HEMTJÄNST och KOMMUNAL HÄLSO- och SJUKVÅRD samt ANDRA TJÄNSTER inom socialtjänsten

Beslut av välfärdsnämnden 2022-11-23, § 220 gäller från och med 1 april 2023

ORDINÄRT BOENDE		AVGIFT ÅR 2023
Omvårdnadsinsats	Nivå 1, 1 insatstillfälle/vecka	523 kr/månad
	Nivå 2, 2 till 6 insatstillfällen/vecka	1 257 kr/månad
	Nivå 3, 7 eller fler insatstillfällen/vecka	2 304 kr/månad
Serviceinsats		419 kr/timma
Trygghetsinsats		209 kr/månad
Kommunal hälso- och sjukvård		744 kr/månad
Oregelbunden ledsagning		419 kr/timma
Oregelbunden avlösning av närstående vårdare		419 kr/timma

SÄRSKILT BOENDE		AVGIFT ÅR 2023
Hemtjänst samt kommunal hälso- och sjukvård i särskilt boende		2 359 kr/månad
Förbrukningsvaror i särskilt boende		120 kr/månad
Hemtjänst samt kommunal hälso- och sjukvård vid korttidsboende		79 kr/dygn

MÅLTIDER		AVGIFT ÅR 2023
Måltider i särskilt boende		3 845 kr/månad
Måltider i korttidsboende		128 kr/dygn
Måltider i dagverksamhet		77 kr/dag
Matleverans i ordinärt boende		77 kr/portion

Prisbasbelopp (pbb) år 2023		52 500 kr
Högekostnadsskydd hemtjänst mm år 2023	(1/12 av 53,92% av pbb)	2 359 kr
Vad den enskilde totalt betalar för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård får inte överstiga högekostnadsskyddets belopp.		

Avgifter inom LSS

Insatser enligt LSS är i stort sett avgiftsfria, men du betalar för måltider, bostaden, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Avgifterna ska vara skäliga och får inte överstiga kommunens självkostnadspris.

För barn upp till 18 år ska föräldrarna betala avgifterna. Därefter betalar du själv från och med 1 juli det år du fyller 19.

Måltider och bostad för barn och ungdom

För barn- och ungdomsboende ska föräldrar bidra till barnets omkostnader. Försäkringskassans regler för underhållsstöd/bidrag används som beräkning för vad föräldrarna ska betala.

Högsta belopp per förälder/vårdnadshavare (fr o m juli 2022):

- 1 673 kronor i månaden till och med månaden då barnet fyller 7 år.
- 1 823 kronor i månaden från och med månaden efter att barnet fyllt 7 år, till och med månaden då barnet fyller 15 år.
- 2 223 kronor i månaden från och med månaden efter att barnet har fyllt 15 år.

Måltider i korttidsvistelse

Måltidskostnaden varierar med barnets ålder. Avgiften tas ut från och med ankomstdagen till och med dagen för hemresa.

Avgift per dag:

- För barn under 1 år: 18 kronor
- För barn som är 1 år: 25 kronor
- För barn 2-5 år: 30 kronor
- För barn 6-9 år: 42 kronor
- För barn 10-13 år: 51 kronor
- För barn 14-17 år: 62 kronor.

Måltider och bostad för ungdom med skolgång i annan kommun

För ungdomar som bor på elevhem/internatskola i samband med studier på annan ort tas avgift ut.

Avgift per månad:

- 1 500 kronor för bostad
- 1 500 kronor för måltider.

Måltider och bostad för vuxna i kommunens regi

- Måltider i gruppboend 1965 kronor per månad
- Måltider i servicebostad 60 kronor per dag (om gemensamma måltider serveras)
- Måltider i korttidsvistelse 61 kronor per dag
- Lunch på daglig verksamhet 27 kronor per dag (0 kronor för dig som bor i kommunens gruppboende)
- Bostaden debiteras hyra enligt Jordabalken.

Måltider och bostad för vuxna i annan regi än kommunens egna

Vanligtvis betalar du avgifter för måltider och hyra för bostaden till boendet där du bor. Avgifter och hyra varierar. Ska du istället betala till kommunen så beräknas avgiften till 10 procent av gällande prisbasbelopp.

Jämförelse av jämkningsavsnitten i taxebestämmelserna samt motsvarande avsnitt i riktlinjerna för beräkning av avgiftsutrymme

Taxa avseende avgifter för hemtjänstinsatser, kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser samt andra tjänster och nyttigheter inom socialtjänsten, fastställd KF 2020-02-27 § 30

Jämkning av avgift, sidan 2

Jämkning av måltidsavgiften i särskilt boende sker för enskild som trots befrielse från hemtjänstavgiften inte har kvar medel motsvarande förbehållsbeloppet, inte heller har likvida tillgångar, per 31/12 föregående år, om minst två prisbasbelopp samt har sökt bostadstillägg.

Jämkning av hyran på särskilt boende kan ske, efter särskild ansökan från den enskilde inkommen inom 30 dagar efter inflyttningdagen, för högst tre månader och som mest upp till ett belopp som motsvarar boendekostnader för den bostad som ska lämnas. Den enskilde får inte ha likvida tillgångar, per 31/12 föregående år, om minst två prisbasbelopp och ska lämna underlag som styrker att bostadskostnaden för den bostad som ska lämnas. Är det en fastighet, bostadsrätt eller andra typer av ägande eller nyttjanderätter som frånflyttas krävs dessutom ett intyg på att bostaden är till försäljning för att jämkning ska erhållas.

Riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymme enligt socialtjänstlag (2001:453)

Individuellt tillägg för dubbla bostadskostnader, sidan 7

Vid permanent flytt till särskilt boende för service och omvårdnad från ordinärt boende kan tillägg till förbehållsbeloppet medges för bostadskostnaden för den bostad som lämnas. Tillägget medges för en period om högst tre månader räknat från första dag som hyra betalas i det särskilda boendet.

För att erhålla tillägget krävs att den enskilde

- ska inkomma med ansökan senast 30 dagar räknat från första dag som hyra betalas i det särskilda boendet och ska då bifoga följande underlag,
- underlag som styrker boendekostnaden för den bostad som ska lämnas,
- intyg som styrker att hyresrätten är uppsagd,
- intyg som styrker att bostadsrätten alternativt fastigheten alternativt andra typer av nyttjanderätter eller ägande, är till försäljning,
- underlag som styrker att den enskilde inte har likvida tillgångar överstigande två prisbasbelopp per 31/12 föregående år.

I Härryda kommun jämkas måltidsavgiften för personer, sidan 7

- med beviljat bistånd till särskilt boende och som vid beräkningen får ett negativt avgiftsutrymme och därmed inte har medel kvar motsvarande minimibeloppet, efter att bostadskostnaden förbehållits, vilket medför att hela eller del av måltidsavgiften inte kan betalas. Storleken på jämkningen av måltidsavgiften motsvarar skillnaden mellan noll kronor och det negativa beloppet. För att erhålla jämkningen får den enskilde inte ha likvida tillgångar överstigande två prisbasbelopp per 31/12 föregående år samt ska ha sökt och fått bostadsbidrag/tillägg.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2023-08-22

Sida 3

§ 31

Information om revidering av taxan i Härryda kommun

Tina Christensen, utredare, informerar om revidering av taxan, det vill säga beräkningsmodellen i kommunen, samt riktlinjerna för beräkning av avgiftsutrymmet.

Kommunfullmäktige beslutar huruvida en insats, tjänst eller nyttinghet ska vara avgiftsbelagd samt hur avgiften ska beräknas.

Ambitionen med en revidering är att skapa ett (1) styrdokument med beräkningsgrunder för insatser, tjänster och nyttingheter som är avgiftsbelagda inom socialnämndens verksamhetsområde.

Ett förslag på en ny avgift gäller transport till bårhus och förvaring på bårhus, vilket är två delar som ingår i att omhänderta avlidna, i väntan på kistläggning. Kommunen kommer således fakturera dödsboet efter den avlidne.

Rådet ställer sig positiva till det nya revideringsförslaget.

Pensionärsrådets behandling

Pensionärsrådet noterar informationen och rådets synpunkter.

Pensionärsrådet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Sida 4

§ 24

Information om taxor och avgifter i socialtjänsten

Den 18 oktober § 28 lämnade rådet synpunkten att styrdokumenterna kring taxor och avgifter ibland kan kännas svårförståeliga. Rådet efterfrågade att vid ett senare tillfälle få en till dragning om ämnet. Tina Christensen informerar således i ärendet.

En taxa är en beräkningsgrund, medan en avgift är resultatet av en uträkning. En avgift är något som har bestämts utifrån taxans bestämmelser. Det finns olika lagar och styrdokument som är grundläggande för taxor och avgifter, där det framkommer vilka insatser som får avgiftsbeläggas. Ett exempel där en avgift får tas ut enligt socialtjänstlagen är måltider.

Hemtjänstinsatser bygger på kommunens prestationsersättning. En hemtjänststimma för 2023 är lika med 419 kronor. Insatser i ordinärt boende baseras på tre olika nivåer inom hemtjänsten. Nivåerna baseras bland annat på schablonbestämmelser, antalet tillfällen och behov.

Det finns begränsningar kring vad man som enskild kan behöva betala vilket baseras på högkostnadsskydd och vilket avgiftsutrymme man har.

Rådet lämnar följande synpunkter:

- När det gäller behovet av att få hjälp med stödstrumpor, upplevs kostnaden betydligt högre än den faktiska insatsen. Det är olyckligt att man som enskild direkt hamnar i nivå 3 i och med att det är en liten insats som tar lite tid men något man ofta behöver hjälp med varje dag. Detta leder inte sällan till att många struntar i stödstrumpor, då det kan innebära en kostnad på 2300 kronor i månaden.
- Om styrdokument och regler kring taxor och avgifter kan kännas svårförståeliga för politiker, är det inte konstigt att äldre och närstående har svårt att förstå kostnaderna för exempelvis insatser inom hemtjänsten. Det är således viktigt att personal är hjälpsam och tydlig i sin kommunikation.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-08-23

Sida 3

§ 33

Information om taxor och avgifter i socialtjänsten

Den 13 juni § 31, lämnade rådet för tillgänglighet och delaktighet synpunkten att styrdokumenterna kring taxor och avgifter ibland kan kännas svårförståeliga. Rådet efterfrågade därmed att vid ett senare tillfälle få en dragning om ämnet. Tina Christensen, utredare på sektorn för socialtjänst, informerar således i ärendet.

En taxa är en beräkningsgrund, medan en avgift är resultatet av en uträkning. En avgift är något som har bestämts utifrån taxans bestämmelser. Det finns olika lagar och styrdokument som är grundläggande för taxor och avgifter, där det framkommer vilka insatser som får avgiftsbeläggas. Ett exempel där en avgift får tas ut enligt socialtjänstlagen är hemtjänst.

Härryda kommun har riktlinjer för beräkning av avgiftsutrymmet. Det bestäms idag utifrån inkomstnivå minus ett förbehållsbelopp. Förbehållsbeloppet baseras på bostadskostnad plus minimibelopp, som i sin tur är ett schablonbelopp och ska täcka normala levnadskostnader.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Rådet för tillgänglighet och delaktighet

Sammanträdesdatum
2023-08-23

Sida 4

§ 34

Information om revidering av taxan i Härryda kommun

Tina Christensen, utredare, informerar om revidering av taxan, det vill säga beräkningsmodellen i kommunen, samt riktlinjerna för beräkning av avgiftsutrymmet.

Kommunfullmäktige beslutar huruvida en insats, tjänst eller nyttinghet ska vara avgiftsbelagd samt hur avgiften ska beräknas.

Ambitionen med en revidering är att skapa ett (1) styrdokument med beräkningsgrunder för insatser, tjänster och nyttingheter som är avgiftsbelagda inom socialnämndens verksamhetsområde.

Det föreslås en ny hantering av måltider inom funktionsstöd där måltidsavgiften för de som bor på gruppboende med stöd av LSS tidigare har varit obligatorisk. Förslaget är att det ska vara valfritt för den enskilde att teckna måltidsabonnemang, alternativt att själv sköta mathållningen.

Rådet lämnar följande synpunkter i ärendet:

- Det finns en risk om den enskilde väljer att sköta mathållningen själv, att det inte sköts på ett sätt för det egna bästa. Det är då viktigt att personalen stöttar så att den enskilde får i sig bra och näringsrik mat.
- Det är viktigt med luft mellan styckena i ett styrdokument, för läsvänligheten.

Rådet för tillgänglighet och delaktighets behandling

Rådet för tillgänglighet och delaktighet noterar informationen och rådets synpunkter.

Rådet för tillgänglighet och delaktighet delges presentationen med protokollet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------